

Tisztelt Célcsoportmoderátor! Tisztelt Csoportvezető!

Az alábbi dokumentummal Ferenc pápa által meghirdetett szinodusi folyamat helyi szintű megvalósulásához szeretnénk segédanyagot nyújtani az Egri Egyházmegye számára.

Mit jelent a szinodalitás?

Ferenc pápa a szinodus összehívásával arra hívja az egész Egyházat, hogy reflektáljon a saját életére és küldetésére. Ebben a folyamatban, amelynek kulcsszavai a *közösség, részvétel, küldetés*, minden embernek helye és szerepe van!

A „szinodus” egy ősi szó az Egyház hagyományában, és azt az utat jelzi, amelyen Isten népe együtt jár. A szinodalitás mindenekelőtt azt a sajátos stílust jelenti, amely az Egyház életét és küldetését jellemzi: *Isten népe együtt vándorol*, és abba a *közösségbe gyűlik*, amelyet az Úr Jézus hívott egybe a Szentlélek erejével, hogy hirdesse az evangéliumot.

Isten egész népe a keresztség által közös méltóságban és hivatásban osztozik. Keresztségünk alapján *mindannyian arra vagyunk hivatottak, hogy aktív részesei legyünk az Egyház életének*. A plébániákon, közösségekben, lelkeségi mozgalmakban és a közösség más formáiban nők és férfiak, fiatalok és idősek, mindannyian meghívást kapunk arra, hogy meghalljuk egymást, hogy meghalljuk a Szentlélek sugallatait, amely buzdít, hogy az Evangéliumot hirdessük, szóban és a szeretetszolgálat által. A Szentlélek azért jön, hogy emberi erőfeszítéseinket irányítsa, életet és életerőt leheljen az Egyházba, és mélyebb közösségbe vezessen minket a világban való küldetésünk érdekében.

Miközben az Egyház elindul ezen a szinodusi úton, arra kell törekednünk, hogy a hiteles meghallgatás és megkülönböztetés tapasztalataiba merüljünk, és hogy azzá az Egyházzá váljunk, aminek Isten akar minket. A szinodalitás tehát nem annyira egy esemény, sokkal inkább egy *stílus* és egy *létmód*, ahogyan az Egyház a küldetését a világban beteljesíti. A jelenlegi szinodusi folyamatot, amelyre vállalkozunk, egy alapvető kérdés irányítja:

Hogyan történik ez az „együtt haladás” ma Egyházunkban? Milyen lépésekre hív minket a Lélek, hogy szinodális egyházként növekedjünk az „együtt haladásunkban”?

Ennek a szinodusi folyamatnak a célja nem csupán egy sor gyakorlat elvégzése, amely elkezdődik és aztán abbamarad, hanem inkább egy olyan utazás, amely hitelesen növekszik a közösség és a küldetés felé, amelynek megélésére Isten hívja az Egyházat a harmadik évezredben. Ez a közös utazás arra hív meg minket, hogy újítsuk meg mentalitásunkat és egyházi struktúráinkat az idők jeleinek fényében.

Isten egész népének meghallgatása az Egyházat abban fogja segíteni, hogy olyan lelkipásztori döntéseket hozzon, amelyek a legjobban megfelelnek Isten akaratának, hogy az Egyház szolgálhassa az Isten és az emberiség párbeszédét, és egy olyan Egyházzá legyen, amely gyümölcsözőbben szolgálja a mennyek országának eljövését.

Segítség az „együtt haladáshoz”

A Szentatya *minden megkeresztelt embert arra hív, hogy vegyen részt* ebben a szinodális folyamatban. Az Egyház tagjaiként jelek vagyunk az út mentén, az út során pedig találkozhatunk, odafigyelhetünk, meghallgathatunk és gyógyíthatunk a Szentlélek vezetésével. Gyengeségünk tudatában is merjünk útnak indulni, azzal a reménnyel, hogy Isten álmát valósítsuk.

- Tudatosítsuk, hogy „együtt haladásunk” az Ige közös hallgatásán, az Eucharisztia ünneplésén és a szeretetszolgálaton alapul.
- A szabad, őszinte és félelmet nem ismerő párbeszédhez idő kell.
- Mindenkinek joga van a beszédhez és ahhoz, hogy meghallgassák.
- Nem meggyőzni akarunk másokat hangos vitákkal, hanem befogadni azt, amit általa a Lélek üzeni akar.
- Véleményünk nem kőbe vésett igazság, ezért másokat meghallgatva késznek kell lennünk azt megváltoztatni.
- Legyünk nyitottak a megtérésre, változásra és újdonságra.
- Gyakoroljuk a megkülönböztetést: mi az, amit a Lélek sugall és mi az, amit nem.
- Törekedjünk a hiteles meghallgatásra.
- Ne legyenek előre gyártott válaszaink és ítéleteink, mert ezek tévútra sodorhatnak minket.
- Engedjük, hogy a ránk bízottak szabadon és őszintén fogalmazzák meg véleményüket.
- Ne értékeljük túl magunkat másokhoz képest.
- Az eszmék és ideológiák gyártása helyett fedezzük fel az élet igazi valóságát.
- A remény világitótornyai legyünk, nem pedig a végzet prófétái.
- Az evangélium örömeivel álmodjunk újra a jövőnk: kreatívan, nyitott füllel/szívvvel, mindenki egyedi szerepének és hivatásának megbecsülésével.
- Legyünk nyitottak az ökumenikus párbeszédre.

Kerüljük el a buktatókat!

Folyamatos kísértésünk, hogy Isten kezét elengedve a saját utunkat járjuk, és ezáltal hajlamossá válunk arra, hogy csak magunkra és saját gondjainkra összpontosítsunk, elfeledve mindazokat, akik elszakadtak tőlünk az út során.

Ahhoz, hogy valóban együtt tudjunk haladni és mások is vágyat érezzenek az együtt haladásra, ki kell dobnunk mindent, ami taszít, ami megakadályozza azt, hogy közeledjünk egymáshoz. A szinodusi folyamat – amennyiben esélyt adunk a változásra és a megtérésre – mozgásban tarthat bennünket az Örök Cél felé, állandóan formálva bennünket.

Lehetséges buktatók, akadályok:

- Önmagunk vezetése a Lélekre való ráhagyatkozás nélkül.
- Csak saját magunkra és gondjainkra összpontosítunk.
- Az „ezt is letudtuk” kísértése.
- Csak a problémákat és a sötétséget látjuk.
- Elveszünk a részletekben.
- Megtérni és megújulni csak másoknak kell.
- Csak a látszatra hajtunk, belső tartalom nélkül.
- A „mi portánkon minden rendben van” kísértése.
- A mozdulatlanság és a „mindig is így csináltuk” mérgező mondat ismétlése.
- Az okos, elvont felszólalások.
- Abba a tévedésbe esünk, hogy az Egyház látható határain túl nem fúj a Lélek.
- Azt hisszük, hogy rövid időn belül minden problémánkra és aggodalmunkra megoldást találunk.

- A konfliktusok, megosztottság és a másokkal való szembehelyezkedés kísértése.
- Azzal az elhatározással indulunk útnak, hogy másokat le kell győznünk.
- Annak a kísértése, hogy csak azokat hallgassuk meg, akik már részt vesznek az Egyház életében.

Hogyan valósul meg a szinodusi folyamat közösségeinkben?

A szinodus nem csupán egy két-három hetes találkozó a Vatikánban, hanem azt egy széles körű konzultáció előzi meg, előbb egyházmegyénként, majd földrészenként. A kétévesre tervezett püspöki szinodus az részegyházi szakasszal kezdődik, amely 2021 októberétől 2022 augusztusáig tart. Az egyházmegyei szakasz arra hív meg minket, hogy találkozzunk és hallgassuk meg egymást, adjunk egyéni és csoportos visszajelzést, ötleteket és javaslatokat. Arra kapunk meghívást, hogy felidézzük tapasztalatainkat, megosszuk a gyümölcsöket, nehézségeinket, keressük, mit kér ma tőlünk a Lélek, hol kell javítanunk.

A helyi konzultációk előkészítése

Az Egri Főegyházmegyében szinodusi munkacsoport létesült, melynek az a feladata, hogy elősegítse a párbeszédet a hívek illetve a különböző egyházi közösségek között, meghallja általuk a helyi Egyház hangját és összesítse, illetve továbbítsa az Egyház tagjainak üzenetét.

Egyházmegyénkben célcsoportok formájában kívánjuk megszólítani a részvételre meghívottakat. Azért is különösen fontos, hogy mindenki saját célcsoportja szerint vegyen részt a szinodusi folyamatban, mert minden célcsoport külön, küldetésükhöz kapcsolódó további kérdést is kap.

Minden célcsoportot egy-egy megbízott személy moderál, aki feladata megszólítani, meghívni és segíteni a hozzá tartozó személyek közösségi vagy egyéni részvételét a szinodusi úton. Szintén ő támogatja az egyes közösségek vezetőit (plébánia esetén a plébánost, közoktatási intézmény esetén az igazgató, stb.) abban, hogy gyümölcsöző módon sikerüljön megvalósítani a személyes szinodusi találkozókat helyi szinten.

Az Egri Főegyházmegye célcsoportjai és azok moderátorai:

1. célcsoport: **Papság (esperesi kerületek)**
(moderátor: Dr. Czapkó Mihály – czapkomisi@gmail.com)
2. célcsoport: **Szerzetesközösségek (férfi és női közösségek)**
(moderátor: Mészáros Judit Ráhel TORG – rahel.torg@gmail.com)
3. célcsoport: **Érsekség központi intézményeinek, szervezeti egységeinek munkatársai**
(moderátor: Dr. Kiss Gábor – gabeszkaaa@gmail.com)
4. célcsoport: **Egyházközségi képviselőtestületek**
(moderátor: Kakuk Ferenc – kakuk.ferenc@egriegyhazmegye.hu)
5. célcsoport: **Ifjúsági csoportok**
(moderátor: Vízi János – vizijanos2@gmail.com)
6. célcsoport: **Lelkiségi mozgalmak és család közösségek**
(moderátor: Szabó József – jozsaf.szabo@gmail.com)
7. célcsoport: **Karitás csoportok és karitatív közösségek**
(moderátor: Árvai Ferenc – eger.caritas@gmail.com)

8. célcsoport: **Hitoktatók**
(moderátor: Bárdos Krisztián – bardos.krisztian@egriegyhazmegye.hu)
9. célcsoport: **Katolikus köznevelési és szakképző intézmények**
(moderátor: Dr. Németh Zoltán – nemeth.zoltan@eger.egyhazmegye.hu)
10. célcsoport: **Felsőoktatási intézmények és papnevelő intézetek**
(moderátor: Füleczki István – fuleczki.istvan@uni-eszterhazy.hu)

Amennyiben közösségi találkozókra sor kerül, úgy elengedhetetlenül fontos azok előzetes hirdetése a közösség esetében releváns fórumokon (pl. plébánia esetén hirdetés a szentmisék végén, ifjúsági csoport kapcsán online meghívás, stb). Az egyes helyi közösségek vezetői bátorítsák hirdetések, a közösségi média, levelek, szórólapok, plakátok stb. révén a rájuk bízottakat a szinodusi úton való részvételre. Ügyeljenek arra, hogy a meghívás a lehető legszélesebb körhöz eljusson. Kiemelten javasoljuk azok felkutatását és megszólítását, akik már hosszabb ideje nem állnak rendszeres kapcsolatban az egyházi közösséggel. Különös gondot fordítsunk azoknak a személyeknek a bevonására, akiket a kirekesztés veszélye fenyeget.

A helyben megvalósuló szinodusi találkozók

Javasoljuk, hogy a célcsoportok közösségi találkozókat tartsanak, amelyeken átbeszéljük a hét általános és a számukra készített, speciálisan célcsoportjuknak szóló nyolcadik témát. Mindazonáltal a szinodusnak nem csak az a célja, hogy beszéljünk a szinodalitásról, hanem hogy életünket a szinodalitás szellemében alakítsuk át, elindítva ezzel egy folyamatot, ami az Egyházat mindinkább átformálja Isten szándéka szerint.

A plébániák/közösségek a mindenkori járványhelyzeti előírások betartásával külön személyes találkozókat tarthatnak. A találkozások előtt vagy azok kiegészítéseképpen hasznos lehet valamiféle kötetlen közösségi tevékenység (zarándoklat, karitatív tevékenység vagy egy közös étkezés). Ez elősegíti a résztvevők közötti kölcsönös bizalom kialakítását, a közösségépítést, és azon emberek bekapcsolódását is, akiket inkább a gyakorlati cselekvés vonz.

Az összejövetelen a *közösségi ima és a liturgia* fontos szerepet játszik. E tekintetben a liturgia és a Szentíráson való közös elmélkedés nagyon hasznos eszközök. Arra hívjuk ezért az egyes közösségek vezetőit, hogy alkalmaikat úgy szervezzék meg, hogy azt megelőzze a liturgikus ünneplés valamilyen formája (szentmise, zsoltosma, stb).

A *csoportban folytatott párbeszéd* olyan alkalmas módszer, amely összhangban van a szinodalitás elveivel, amely elősegíti az aktív részvételt, a figyelmes meghallgatást, a reflektív beszédet és a lelki megkülönböztetést.

Minden közösségi találkozót egy megbízott (plébános, iskolaigazgató, karitászigazgató, stb.) vezessen, akinek a munkáját segíti egy olyan személy, aki a közösség válaszait digitális formában is rögzíti.

Az alkalom liturgikus megnyitása után a közösség vezetője köszönje meg, hogy elfogadták a szinodusi útra szóló meghívást az összegyűlt személyek. Ezt követően röviden ismertesse a jelenlévőknek Ferenc pápa szinodusi kezdeményezését. Ehhez segítséget nyújt a jelenlegi munkaanyag, az Egri Főegyházmegye honlapján megtalálható Vademecum, a szinodusi folyamatról szóló újévi körlevél és további szemléltető eszközök. Ne csak a szinodalitás jelentését és jelentőségét tárjuk fel, hanem vázoljuk fel *közösség, részvétel és küldetés* súlypontjait, továbbá mutassuk be milyen fontos szerepe van a helyi közösségeknek az *első egyházmegyei fázisban*. Ugyancsak helyezze kilátásba a találkozó vezetője, hogy a részegyházi szakasz az egyházmegyei szintézis elkészítésével válik teljessé, melyet 2022.

május 7-én Egerben egy egyházmegyei szinódusi nap keretében mutatnak be. Mivel ennek elkészítésében a helyi közösség minden tagja válaszával aktívan közreműködik, ezért hívjuk és bátorítsuk őket az ezen való részvételre.

A helyi találkozó központi eleme a hét általános és a célcsoportnak szánt speciális témáról való eszmecsere. Ennek során törekedjünk arra, hogy minél több lehetőséget adjunk a közösség megannyi tagjának kifejezni meglátásait. Egy-egy téma megvitatása előtt a párbeszéd vezetője mutassa be röviden annak tartalmát. Magyarázza meg az ismeretlen kifejezéseket (pl. ökumené), világítson rá a témák mögött meghúzódó alapvető teológiai szempontokra (pl. a keresztségben nyert részvétel a hármass krisztusi küldetésben a „megszólalás” kapcsán, stb). Ezt követi a kérdések közös megválaszolása. A moderátornak vigyázni kell, hogy ne adjon késznek tűnő válaszokat a közösség szájába és a kérdések magyarázata során előzetesen ne befolyásolja a reakciókat. Lehetséges, hogy a közösség egy-egy témakör nem minden kérdésére tud választ adni, vagy akár bizonyos tematikus egységekben sem foglal állást valami oknál fogva. Ilyenkor ezeknél ne álljanak meg, hanem folytassák a közös gondolkodást a többi pont segítségével.

A közösség által adott válaszokat egy összefoglaló dokumentumban rögzítik. Egy-egy csoport ilyen szintézise *ne legyen több 3 A/4-es oldalnál*. Az összefoglalónak tükröznie kell a kifejtett nézetek és vélemények sokféleségét, és különös figyelmet kell szentelni a résztvevők megélt tapasztalatára, mind a pozitív, mind a negatív szempontokra. A szintézisnek hűségesen kell visszaadnia az emberek hangját, és mindazt, ami a megkülönböztetésből és a párbeszédéből fakad, nem pedig általánosító vagy doktrinálisan helyes kijelentések sorozatának kell lennie. Az egymással ellentétes álláspontokat nem kell kihagyni, hanem azokat is tudomásul kell venni és ki lehet mondani. Egyes véleményeket nem szabad pusztán csak azért kizárni, mert a résztvevők egy kis kisebbsége fejezte ki őket. Sőt, néha az a nézőpont, amit „kisebbségi jelentésnek” nevezhetünk, prófétai tanúságtétel lehet arról, hogy Isten mit akar közölni az Egyházzal. Legyen transzparens az összegyűlt személyek előtt, hogy végül milyen válaszok kerültek rögzítésre. A helyi közösségek találkozói imával érnek véget.

A szinodus 7+1 témája igen sokrétű. Lehetséges, hogy a közösség egy alkalommal nem is tud minden kérdést ábeszélteni. Ilyenkor lehetőség van a megkezdett közös munkát több találkozóra bontani. Ennek lehetőségére fordítsanak figyelmet a közösség vezetői már a találkozók tervezése előtt.

Az eredmények megküldése

A helyi közösség szinódusi találkozójának eredményét annak vezetője küldi meg a főegyházmegyei szinódusi munkacsoport számára e-mailben (Word formátumban) várja a szinódusi munkacsoport a szinodus@egriegyhazmegye.hu e-mail címre. A helyi találkozó vezetője kísérőlevelében röviden reflektálhat a találkozó eredményeire, kihívásaira és tapasztalataira az alábbi kérdések megválaszolásával:

1. Hány személy vett részt a szinódusi találkozón?
2. Melyik korosztályból vettek részt legtöbben a folyamatban?
3. Mi volt a legfontosabb tapasztalat?
4. Mi okozott csalódást?
5. Milyen gyümölcseit tapasztalja a szinódusi folyamatnak?
6. Volt-e olyan kérdés, ami nehézséget okozott? Miért?

A helyi szinódusi találkozó válaszainak megküldési határideje: **2022. február 28.**

A szinodusi folyamatban való egyéni részvétel

Bár a szinodalitás központi eleme az „együtt haladás” közösségi dimenziójának tudatosítása, mégis előfordulhat, hogy egy-egy célcsoporthoz tartozó személy nem tud bekapcsolódni a kérdések közösségi feldolgozásába. Ilyenkor a célcsoport moderátora vagy a helyi közösség vezetője bátorítsa a hozzá tartozó személyeket az egyéni online részvételre.

Az egyénileg részt vevő személy ugyanazt a kérdősort tölti ki, mint amelyet a közösségi feldolgozás során megválaszolnak. Ez *elérhető word vagy online kérdőív formájában* az Egri Főegyházmegye szinodusi oldalán.

A célcsoportok moderátorai és a helyi közösségek vezetői igyekezzenek olyan szempontokat adni az egyéni kitöltéshez is, hogy az így is gyümölcsöző lelki élménnyé válhasson. Ilyenek például a következők:

- A szinodus imájával vagy a „Jöjj Szentlélek” elimádkozásával tudatosítsa a résztvevő magában, hogy nem pusztán egy intellektuális folyamatban vesz részt, hanem a hit útjának közös haladásba kíván bekapcsolódni, ahol általa a Szentlélek szól.
- Egy gyertya meggyújtásával, vallásos tárgy kihelyezésével teremtsen megfelelő légkört maga számára.
- Az egyéni résztvevő szánjon elegendő időt a kérdések megválaszolására. Ha úgy érzi, hogy erre egy alkalom nem elegendő, úgy válaszait mentse el és később folytassa.
- Tudatosítsa magába, noha most egyénileg válaszol, mégis az Egyház közösségi cselekvésében vesz részt.

A felmerülő kérdések kapcsán keressék bizalommal az egyházmegyei szinodusi munkacsoport munkatársait a szinodus@egriegyhazmegye.hu e-mail címen.

Sok sikert és Isten bőséges áldását kívánjuk az előttünk álló közös úthoz!

Eger, 2021. december 22.

Üdvözlettel,

Az egyházmegyei szinodusi munkacsoport